

KLAGANDE

AA

Ombud: Advokaterna Björn Lind och Julia Svensson

MOTPART

Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 30 september 2020
i mål nr 28876-19, se bilaga A

SAKEN

Sanktionsavgift

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet delvis och bestämmer
sanktionsavgiften till 16 800 kr.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar i första hand att han inte ska åläggas någon sanktionsavgift och i andra hand att sanktionsavgiften ska sättas ned. Han för fram bl.a. följande.

Han fick kännedom om gåvan vid julfirandet den 24 december 2017. Det var dock först den 27 december 2017, efter att han varit i kontakt med sin bank, som han fick information om att aktierna redan hade överförts.

Eftersom det aktuella aktieförvärvet innebar en skyldighet för honom att anmäla detta till Finansinspektionen gjorde han det omgående, den 27 december 2017, efter att han fått kännedom om att aktierna hade överförts till honom. Han har alltså anmält transaktionen första vardagen efter att han fått kännedom om att aktierna de facto överförts.

Förvaltningsrätten har avslagit hans överklagande utan att ta hänsyn till de civilrättsliga aspekter som han fört fram rörande gåvor. Detta måste förstås som att det är acceptabelt att ålägga en person en sanktion på grund av en helt annan, tredje mans, handlande och möjligheter att vidta eller låta bli att vidta åtgärder. Att ge en anmälningsskyldig person aktier medför en hel del förpliktelser för denne person varför bestämmelserna om gåvor är högaktuella. Även om kammarrätten skulle komma till samma slutsats som förvaltningsrätten, dvs. att regelverket inte ska ta hänsyn till civilrättsliga aspekter, så innebär detta en lucka i lagen vilket omöjligt kan ha varit lagstiftarens avsikt. Detta innebär också att anmälningsskyldiga innehavare av depåer dagligen och vid alla helgdagar skulle behöva bevaka sina depåer för att garanterat vara skyddade mot att påföras sanktionsavgifter.

Förvaltningsrättens avgörande strider även mot legalitetsprincipen. När det finns bestämmelser om vid vilken tidpunkt en gåva kan anses fullbordad och få verkan ska den enskilde kunna lita på detta. Den avgörande tidpunkten i bestämmelsen, transaktionsdagen, ger ingen möjlighet för honom att förutse att den aktuella situationen skulle föranleda en

sanktionsavgift eftersom han vid transaktionsdagen varken visste om eller hade anledning att misstänka att en transaktion hade ägt rum.

Det rättsfall som Finansinspektionen hänvisar till är inte applicerbart på den aktuella situationen. Den primära frågan i rättsfallet var sanktionsavgiftens storlek. Frågan om gåvor som gåvomottagaren inte känt till behandlas endast översiktligt och de invändningar som han gör diskuteras inte överhuvudtaget i rättsfallet. Han har fått gåvan av en person som inte är att betrakta som närstående till honom. Personer i ledande ställning och deras närstående har fått dokumenterad och omfattande information om det regelverk som gäller och är väl införstådda i varandras skyldigheter och förpliktelser. Hans farfar är inte att betrakta som närstående enligt marknadsmissbruksförordningen¹ varför han inte fått den information om anmälningsskyldighet som två närstående personer har om varandras innehav. Hans farfars möjligheter att informera honom om gåvan framstår i ljuset av detta som långsökt och ska inte belasta honom.

Finansinspektionen medger ändring av det överklagande beslutet på så sätt att sanktionsavgiften sätts ned till 16 800 kr och för fram bl.a. följande. Kammarrätten i Stockholm har i en dom den 28 september 2020, i mål nr 5610-19, uttalat att den omständigheten att den anmälningsskyldige inte visste om att hon skulle få eller hade fått aktierna fick betydelse för graden av hennes ansvar för överträdelsen. Det finns inte skäl att ifrågasätta **AA** påstående om att han inte fick kännedom om aktiegåvan förrän den 24 december 2017. Mot bakgrund av ovan nämnda avgörande finns det skäl att sätta ned sanktionsavgiften i målet till 75 procent av schablonbeloppet enligt riktlinjerna, dvs. 33 750 kr. Därmed kan sanktionsavgiften, efter nedsättning för lång handläggningstid som inte har orsakats av **AA**, bestämmas till 16 800 kr.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning).

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågorna i målet

AA är en person i ledande ställning i ITAB Shop Concept AB. Han omfattas därför av anmälningsskyldigheten i artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen.

Den första frågan som kammarrätten ska ta ställning till är när anmälningsskyldigheten uppstod. Om **AA** anmälan bedöms ha kommit in för sent är frågan om det finns skäl för att avstå från ingripande eller om sanktionsavgiften ska sättas ned.

När uppstod anmälningsskyldigheten?

AA har fört fram att det saknas skäl för ingripande eftersom han anmält transaktionen till Finansinspektionen så snart han fick kännedom om att aktierna hade överförts till honom.

Av artikel 10.2 k i kommissionens delegerade förordning² framgår att gåvor omfattas av rapporteringsskyldigheten i artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen. Av artikel 19.1 framgår att en anmälan ska göras senast tre affärsdagar efter det datum som transaktionen har gjorts. Det finns inga bestämmelser i marknadsmissbruksförordningen som tillåter undantag från anmälningsskyldigheten och tidpunkten för anmälan. Anmälningsskyldigheten för transaktionen uppstod därmed när gåvotransaktionen genomfördes, dvs. den 18 december 2017 när aktierna

---

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/522 av den 17 december 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 vad gäller undantag för vissa tredjeländers offentliga myndigheter och centralbanker, indikatorer på marknadsmanipulation, tröskelvärden för offentliggörande, den behöriga myndigheten för anmälningar av uppskjutna offentliggöranden, tillstånd att handla under stängda perioder och typer av anmälningsskyldiga transaktioner för personer i ledande ställning.

överfördes till hans depå. Det som AA har fört fram om gåvoinstitutet inom civilrätten förändrar inte detta.

Transaktionen skulle därför ha anmälts till Finansinspektionen senast den 21 december 2017. AA anmälan kom in till Finansinspektionen den 27 december 2017. Hans anmälan av den aktuella transaktionen har därmed kommit in för sent. Det finns därför grund för ingripande enligt 5 kap. 2 § 5 lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, kompletteringslagen.

Finns det skäl att avstå från ingripande?

Möjligheterna för Finansinspektionen att avstå från ingripande regleras i 5 kap. 17 § kompletteringslagen. Enligt denna bestämmelse kan Finansinspektionen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om personen i fråga gör rättelse, något annat organ har vidtagit åtgärder och dessa åtgärder bedöms vara tillräckliga, eller om det annars finns särskilda skäl.

Redan på den grunden att det rör sig om en transaktion värd 609 000 kr bedömer kammarrätten att överträdelsen inte var ringa. Omständigheterna kring anmälan är inte sådana att överträdelsen var ursäktlig. Kammarrätten anser att det inte heller finns särskilda skäl.

Sammanfattningsvis finns det alltså inga skäl för att avstå från ingripande.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas bl.a. till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, den berörda personens finansiella ställning samt, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av regelöverträdelsen. Särskild hänsyn

ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar (5 kap. 15 och 18 §§ kompletteringslagen). De omständigheter som anges i lagtexten är exemplifierande och hänsyn kan tas även till andra omständigheter. En sammanvägd bedömning ska göras av omständigheterna i det enskilda fallet. (Prop. 2016/17:22 s. 223 och 390.)

Utifrån de kriterier som framgår av kompletteringslagen har Finansinspektionen tagit fram riktlinjer (FI dnr 18-3401) för bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i en schablonmodell som utgår från transaktionens storlek samt förseningens längd i antal handelsdagar. Finansinspektionen har i riktlinjerna exemplifierat omständigheter, utöver de som framgår direkt av lagtext, som bedöms kunna leda till en sänkning eller höjning av sanktionsavgiften.

Högsta förvaltningsdomstolen uttalade i avgörandet HFD 2019 ref. 72 att det ska göras en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet och att Finansinspektionens riktlinjer för sanktionsavgifter bör kunna tjäna som utgångspunkt vid bedömningen av en sanktionsavgifts storlek.

Den aktuella transaktionen har skett vederlagsfritt i form av en gåva.

AA har fört fram att han fick kännedom om gåvan den 24 december 2017 vid familjens julfirande och att han fick vetskap om att aktierna redan hade överförts först den 27 december 2017 när han var i kontakt med sin bank. Detta har betydelse för graden av hans ansvar för överträdelsen och enligt kammarrätten finns det i och med det omständigheter som talar i sänkande riktning.

Vid en sammanvägd bedömning av de omständigheter som kommit fram i målet anser kammarrätten att det finns skäl att fastställa en sanktionsavgift

som uppgår till 75 procent av den sanktionsavgift som fastställdes i
Finansinspektionens beslut. Sanktionsavgiften bör bestämmas till 16 800 kr
i enlighet med det som Finansinspektionen har medgivit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Pär Hemmingsson
kammarrättsråd
ordförande

Cecilia Bohlin
kammarrättsråd
referent

Maria Litzell
tf. assessor

Rebecca Elgán Maschmann
föredragande jurist